

ROLEX

OYSTER PERPETUAL
DATEJUST 41

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Gömlu stólparnir horfnir

Afþreyingarþjónusta verður sífellt stærri þáttur í fjarskiptarekstri. Tekjulíkon í greininni taka stöðugum stakkaskiptum. Innlend efnisgerð og íþróttir í aðalhlutverki. » 6

»

Árin 2008 til 2017 drógust tekjur af fjarskiptum í Evrópu saman um 20 prósent.

»2

Fara með meirihluta í hótelinu við Hörpu

Íslenskir fjárfestar lögðu félagi, sem heldur utan um byggingu lúxushótelis við hlið Hörpu, til 1,3 milljarða í fyrra og eignuðust þannig 66 prósent hlut í verkefninu. Þeir skuldbinda sig til að setja 1,7 milljarða til viðbótar í hótelframkvæmdina.

»4

Launatengd gjöld hækkað um 60 prósent

Frá aldamótum hafa launatengd gjöld farið úr því að vera 13,5 prósent af launum í 21,8 prósent samkvæmt nýrri skýrslu Intellecton. Framkvæmdastjóri FA segir varasamt að ganga lengra í því að leggja byrðar tengdar launagreiðslum á fyrirtæki.

»10

Nýr veruleiki

„Ljóst er að núverandi niðursveifla verður ólík þeim fyrri sem oftast nær hafa endað með gengisfalli, verðbólguþekki og vaxtahækkunum,“ segir Agnar Tómas Möller, forstöðumaður skuldabréfa hjá Júpiter, í aðsendri grein.

Sólgleraugu,
útskriftargjafir
fyrir hann og hana

Optical Studio
SMÁRALIND • LEIFSSTÖÐ • KEFLAVÍK

Brettán milljarða króna söluhagnaður Hvals

Hvalur, sem er að stórum hluta í eigu Kristjáns Loftssonar og fjölskyldu, bókfærði liðlega 13 milljarða króna hagnað af sölu hlutabréfa á síðasta rekstrarári, frá október árið 2017 til september árið 2018, samkvæmt nýbirtum ársreikningi félagsins, en hagnaðurinn skýrist að mestu af sölu dótturfélagsins Vogunar á þriðjungshlut í HB Granda. Alls hagnaðist Hvalur um 14,1 milljarð króna í fyrra.

Sem kunnugt er seldi Vogun, ásamt Fiskveiðahlutafélaginu Venus sem er í eigu Kristjáns og fjölskyldu, samanlagt 34 prósent hlut sinn í HB Granda í apríl í fyrra fyrir samtals 21,7 milljarða króna en kaupandinn var Útgerðarfélag Reykjavíkur, áður Brim.

Eigið fé Hvals var 26,5 milljarðar króna í lok septembermánaðar í fyrra, í kjölfar sölunnar í HB Granda, en til samanburðar stóð það í 17,3 milljörðum króna á sama tíma árið 2017.

Eignir félagsins voru ríflega 28,8 milljarðar króna í lok september í fyrra en þar af átti það tæpa 16,8 mill-

26,5

milljarðar króna var eigið fé Hvals í lok september í fyrra.

arða króna á bankainnistæðum og 7,8 milljarða króna í hlutabréfum, til að mynda í Arion banka, Hampiðjunni og Origo, að því er fram kemur í ársreikningnum.

Hvalur keypti á rekstrarárinu 3,5 prósent hlut í sjálfum sér fyrir liðlega 566 milljónir króna en í ársreikningnum er tekið fram að ástæða kaupanna hafi verið óskir tiltekinna hluthafa um að selja hlut sinn. Gengið í viðskiptunum var um 0,6 sinnum bókfært eigið fé félagsins eins og það var í lok september í fyrra.

Beinn eignarhlutur forstjórans Kristjáns Loftssonar í Hval jókst úr 1,2 prósentum í 8,7 prósent á síðasta rekstrarári en á móti minnkaði eignarhlutur stærsta hluthafans, Fiskveiðahlutafélagsins Venusar, sem Kristján er í forsvari fyrir, úr 39,5 prósentum í 32,4 prósent.

Stjórn Hvals leggur til að greiddur verði arður upp á 1,5 milljarða króna til hluthafa í ár, eftir því sem fram kemur í ársreikningnum. – kij

Kristján Loftsson, forstjóri Hvals.

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLÉLAG Torg, Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

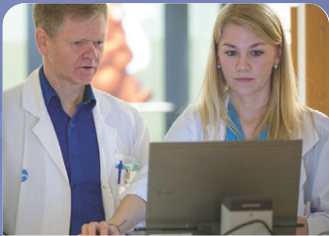
Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Hördur Egiðsson hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

Þú finnur draumastarfið á Job.is

Heilbrigðisþjónusta

Lönaðarmenn

GLÆNÝ OG
FERSK STÖRF
Í HVERRI VIKU

Job.is

Stefnt er að opnun hótelsins næsta vor, tveimur árum síðar en upphaflega var áætlað. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Fara með meirihluta í hótelinu við Hörpu

Íslenskir fjárfestar lögðu félagi utan um byggingu lúxushótels við hlið Hörpu til 1,3 milljarða og eignuðust 66 prósent hlut í verkefninu. Skuldbinda sig til að setja 1,7 milljarða til viðbótar. Heildarfjárfesting þá 5,2 milljarðar króna.

Íslenskir einkafjárfestar og lífeyrissjóðir fara nú með meirihluta hlutafjár í félagi sem stendur að byggingu fimm stjörnu Marriott Edition-hótels sem rís nú við hlið Hörpu í Austurhöfn. Hópurinn, sem er undir forystu framtaks- sjóðs í rekstri Stefnis, lagði félaginu til tæpa 1,3 milljarða króna í nýtt hlutafé í fyrra og eignaðist þá 66 prósent hlut í verkefninu.

Samkvæmt heimildum Markaðarins er áformað að endanlegur hlutur Íslendinganna í verkefninu – í gegnum félagið Mandólín – verði um 70 prósent á móti 30 prósent hlut bandaríska fasteignaþróunarfélagsins Carpenter & Company.

Íslensku fjárfestarnir lögðu fyrr á árinu Cambridge Plaza Venture Company, móðurfélagi hótelfélagsins, til um sex milljónir dala, jafnvirði um 740 milljóna króna, í nýtt hlutafé, eftir því sem heimildir Markaðarins herma, en þeir hafa skuldbundið sig til að setja 14 milljónir dala, ríflega 1,7 milljarða króna, til viðbótar í félagið.

Skuldbinding Mandólíns gagnvart verkefninu var aukin um 11 milljónir dala í lok síðasta árs, að því er fram kemur í nýbirtum ársreikningi félagsins, og er heildarskuldbinding þess því nú allt að 42 milljónir dala eða sem jafngildir tæplega 5,2 milljörðum króna miðað við núverandi gengi.

Carpenter & Company, sem íslenski fjárfestirinn Eggert Þór Dagbjartsson er hluthafi í, lagði

☒ Hluthafar Mandólíns

SÍA III	50,0%
Snæból	12,5%
Stormtré	12,5%
Vitinn Reykjavík	9,4%
Almenni lífeyrissjóðurinn	6,2%
Festa lífeyrissjóður	5,4%
Feier	4,1%

stærstan hluta af eiginfjárframlagi sínu í hótelveiknið á fyrstu stigum þess og fór sem dæmi með 61,5 prósent hlut í framkvæmdinni í lok árs 2016. Í kjölfar síðustu hlutafjár- aukningar í hótelinu hafa íslensku fjárfestarnir hins vegar eignast ríflegan meirihluta í verkefninu.

Ef miðað er við að heildarfjárfesting Mandólíns fyrir 70 prósent hlut í verkefninu verði 42 milljónir dala, eins og skuldbinding félagsins hljóðar upp á, munu eigendur hótelfélagsins leggja því til alls um 60 milljónir dala, jafnvirði 7,4 milljarða króna, en verkefnið er að öðru leyti fjármagnað með lánsfé. Arion banki er sem kunnugt er aðallánveitandi að verkefninu og var jafnframt meðal stærstu eigenda lóðarinnar sem lögð er undir hótelið.

Stærsti hluthafi Mandólíns með helmingshlut er framtakssjóðurinn SÍA III, sem er í rekstri Stefnis, dótturfélags Arion banka, en í hluthafahópi sjóðsins eru einkum íslenskir lífeyrissjóðir og tryggingafélög.

Næststærstu hluthafar Mandólíns, með 12,5 prósent hlut hvor, eru félögin Snæból og Stormtré en fyrrnefnda félagið er í jafnri eigu

hjónanna Finns Reyrs Stefánssonar og Steinunnar Jónsdóttur og það síðarnefnda í eigu Hreggviðs Jónssonar, aðaleiganda Veritas Capital.

Þá fer Vitinn Reykjavík, sem er að stærstum hluta í eigu viðskiptafélaganna Jónasar Hagan Guðmundssonar og Gríms Garðarssonar, með 9,4 prósent hlut, Almenni lífeyrissjóðurinn með 6,2 prósent, Festa lífeyrissjóður 5,4 prósent og loks heldur Feier, félag hjónanna Hjörleifs Jakobssonar og Hjördisar Ásberg, á 4,1 prósent hlut.

Upphaflega stóð til að opna hótelið í fyrra en Richard L. Friedman, forstjóri og aðaleigandi Carpenter & Company, og Daniel Flannery, framkvæmdastjóri Edition-hótela Marriott, sögðu í samtali við Fréttablaðið um síðustu helgi að nú væri stefnt að opnun næsta vor. Samið hefur verið til 50 ára við Marriott Edition sem mun sjá um reksturinn.

Spurður um kostnaðinn við framkvæmdirnar sagði Friedman að bygging fimm stjörnu hótela fæli í sér áskoranir og því hefðu erlendir sérfræðingar verið kallaðir til starfa með hinum íslensku.

„Íslenskir verktakar hafa ekki byggt fimm stjörnu hótél áður. Það gefur augaleið. Það er allt öðruvísi en að byggja íbúðablokk eða skrifstofubyggingu. Þannig að það hefur verið áskorun,“ sagði hann.

Þrátt fyrir tafir og kostnaðarauka sagðist Friedman hins vegar vera brattur. „Þegar allt kemur til alls hef ég ekki áhyggjur.“ hordur@frettabladid.is, kristinningi@frettabladid.is

Fjárfestar í Óskabeini með 3,5% í Sýn

Fjárfestar sem eiga eignarhaldsfélagið Óskabein, sem er meðal annars í hópi stærstu hluthafa tryggingafélagsins VÍS, hafa eignast um 3,5 prósent hlut í Sýn, samkvæmt heimildum Markaðarins. Miðað við núverandi gengi bréfa félagsins er hluturinn metinn á liðlega 370 milljónir króna sem skilar þeim í hóp tíu stærstu hluthafa Sýnar.

Þeir sem ráða för í fjárfestingafélaginu Óskabeini eru viðskiptafélagarnir Andri Gunnarsson og Fannar Ólafsson, sem eru meðal annars í hópi eigenda að Keahótelum, Gestur Breiðfjörð Gestsson, stjórnarmaður í VÍS og eigandi Sparnaðar, og Engilbert Hafsteins-

10,6

milljarðar króna er markaðsvirði Sýnar.

son, fjárfestir og fyrrverandi framkvæmdastjóri hjá WOW air.

Eignarhlutur fjárfestanna, sem komu inn í hluthafahóp fjarskiptafyrirtækisins undir lok síðasta mánaðar, er í gegnum framvirka samninga hjá Arion banka, samkvæmt heimildum Markaðarins. Í flöggun til Kauphallarinnar þann 27. maí síðastliðinn kom fram að bankinn væri skráður fyrir samtals 5,25 prósent hlut.

Fyrir utan fjárfestingafélagið Ursus, sem er í eigu Heiðars Guðjónssonar fjárfestis og nýráðins forstjóra Sýnar, eru fjárfestarnir í Óskabeini næstumsvifamestu einkafjárfestarnir í hluthafahópi Sýnar. Eignarhlutur Ursus í Sýn, sem var að hluta til færður fyrir skemmstu yfir í framvirka samninga hjá Kviku banka, er um átta prósent. Stærstu hluthafar félagsins eru hins vegar breski vogunarsjóðurinn Landsdowne, Gildi lífeyrissjóður og Lífeyrissjóður verslunarmanna.

Hlutabréfaverð Sýnar stendur í 35,8 krónum á hlut og hefur lækkað um rúmlega 46 prósent á síðustu tólf mánuðum. – hae

VOLVO XC JEPPARNIR

HANNAÐIR FYRIR ÞIG

Það er ekki hægt að hanna einn jeppa sem hentar öllum.

Þess vegna hönnuðum við þrjá.

XC jepparnir eru hannaðir fyrir útivistina, íþróttirnar, dagsins önn, tónlistina, ferðalagið, fjölskylduna og með okkar sýn á lúxus – hver á sinn hátt.

Allir eru þeir hannaðir fyrir þig og þinn lífstíl.

Veldu þinn Volvo XC jeppa

VOLVO XC60 AWD

XC60 AWD D5 dísil verð frá: 7.790.000 kr.

XC60 AWD T8 tengitvinn verð frá: 8.890.000 kr.

VOLVO XC90 AWD

XC90 AWD D5 dísil verð frá: 8.990.000 kr.

XC90 AWD T8 tengitvinn verð frá: 10.690.000 kr.

VOLVO XC40 AWD

XC40 AWD D4 dísil verð frá: 6.590.000 kr.

Til afhendingar strax

V O L V O

Brimborg Reykjavík
Bíldshófi 6
Sími 515 7000

Brimborg Akureyri
Tryggvabraut 5
Sími 515 7050

volvocars.is

Gjöldin hækkað um sextíu prósent

Frá aldamótum hafa launatengd gjöld farið úr því að vera 13,5 prósent af launum í 21,8 prósent samkvæmt nýrri skýrslu Intellecton. Framkvæmdastjóri Félags atvinnurekenda segir varasamt að ganga lengra í því að leggja byrðar á fyrirtæki. Hækkunin sé sláandi.

A tvinnurekandi sem var með tíu manns í vinnu árið 2000 og greiddi þeim þá miðgildi launa hefur nú aðeins efni á að greiða tæplega sex starfsmönnum laun nema til komi framleiðniaukning sem vegi upp á móti kostnaðinum. Á tímabilinu hafa launatengd gjöld farið úr því að vera 13,5 prósent af launum í 21,8 prósent og hækkað þannig alls um ríflega sextíu prósent.

Þetta er á meðal þess sem fram kemur í nýrri skýrslu sem ráðgjafarfyritækið Intellecton hefur unnið fyrir Félag atvinnurekenda og kynnt verður í dag.

Ólafur Stephensen, framkvæmdastjóri Félags atvinnurekenda, segir hækkun launatengdra gjalda á undanförunum tveimur áratugum sláandi. Kostnaðurinn sé orðinn verulega þyngjandi fyrir fyrirtæki.

„Við teljum að það verði ekki gengið lengra í því að leggja byrðar tengdar launagreiðslum á fyrirtæki,“ segir Ólafur í samtali við Markaðinn. Því hærri sem launatengdi kostnaðurinn sé, þeim mun meira hikandi séu fyrirtæki við að bæta við sig starfsfólki.

Í skýrslunni, sem hagfræðingarnir Gunnar Haraldsson og Kári S. Friðriksson skrifuðu, er farið yfir þróun launa undanfarin ár og er þá miðað við launagreiðslur til félagsmanna í VR. Er meðal annars bent á að útborguð laun hafi hækkað verulega frá árinu 2011 á verðlagi síðasta árs en þannig hafi tekjulægsti hópurinn hækkað um 20,2 prósent á tímabilinu, þeir sem séu með laun nálægt miðgildi hafi hækkað um 21,8 prósent og þeir tekjuhæstu um 23,3 prósent.

Á sama tíma hafi tekjuskattur snarhækkað, eða um tæp 33 prósent hjá tekjulægsta hópnum, 26 prósent hjá þeim sem eru með laun nálægt miðgildi og 23,6 prósent hjá þeim sem eru með hæstu tekjurnar.

Launatengd gjöld, það er kostnaður launagreiðanda sem leggst ofan á laun, hafa hækkað enn meira á tímabilinu – á verðlagi ársins 2018 – en fyrir tekjulægsta hópinn hafa slík launatengd gjöld hækkað um 42 prósent, 38,3 prósent hjá þeim sem eru með laun nálægt miðgildi og 37,2 prósent hjá þeim tekjuhæstu, eftir því sem fram kemur í skýrslunni.

Vinna þarf gegn þróuninni

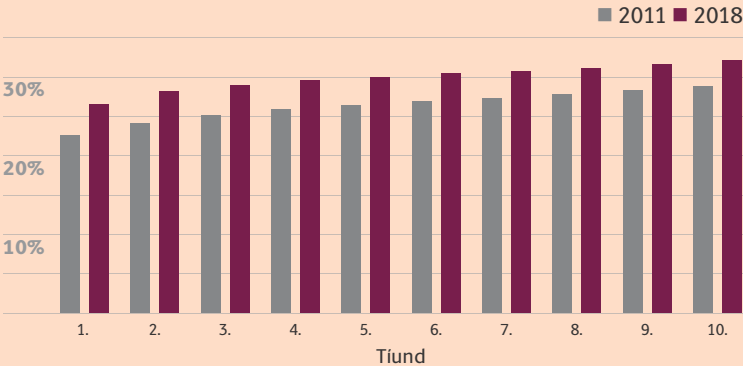
Ólafur bendir á að launatengd gjöld hafi í fyrra verið um 21,8 prósent af launum sem þýði í reynd að fyrirtæki með fimm starfsmenn borgi laun þess sjötta í launatengd gjöld.

Varasamt sé að ganga lengra í

Allir liðir launatengdra gjalda hafa vaxið frá aldamótum og telur Félag atvinnurekenda varasamt að ganga lengra í þeim efnum. FRÉTTABLAÐID/ANTON BRINK

Hlutfall launatengdra gjalda af útborguðum launum

Hækkun á árunum 2011 til 2018

	2011	2018
Tryggingagjald	3,99%	→ 5,15%
Atvinnu-tryggingagjald	1,15%	→ 1,35%
Sjúkrasjóður	1%	→ 1%
Lögbundinn lífeyrissparnaður	6%	→ 11,5%
Mótframlag vegna séreignarsparnaðar	1%	→ 2%
Aðrir liðir	0,34%	→ 0,78%

þessum efnum. Vinna þurfi gegn þróuninni.

„Hækkun tryggingagjaldsins átti til dæmis að vera tímabundin vegna afar slaks atvinnuástands eftir hrún en hún hefur ekki gengið að fullu til baka. Á næsta ári verður tryggingagjaldið enn heilu prósentustigi hærra en fyrir hrún,“ segir Ólafur.

Í skýrslu Intellecton kemur auk þess fram að hlutur útborgaðra launa af heildarlaunum hafi lækkað hjá öllum tekjuhópum en þó mest

hjá þeim tekjulægstu. Hlutfallslega hafi hlutur tekjuskatts hækkað umtalsvert en hlutfall launatengdra gjalda hins vegar haldist óbreytt.

„Það þýðir að hlutfall launatengdra gjalda af útborguðum launum hefur hækkað töluvert. Fyrir lægstu tíundina hækkaði þetta hlutfall úr 22,5 prósentum í 26,5 prósent, fyrir miðgildið hækkaði hlutfallið úr 26,3 prósentum í 29,9 prósent og fyrir efstu tíundina úr 28,8 prósentum í 32 prósent,“ segir í skýrslunni og er þá átt við tímabilið 2011 til 2018.

162 prósentu raunaukning

Skýrsluhöfundar fjalla enn fremur um kostnað atvinnurekenda af því að greiða meðallaun og benda á að raunaukning launatengdra gjalda nemi um 162 prósentum frá aldamótum. Sé miðað við fast verðlag hafi launagreiðandi þurft að reiða af hendi rúmar 43 þúsund krónur í launatengd gjöld af meðallaunum árið 2000 en nú greiði atvinnurekandi hins vegar rúmar 113 þúsund krónur í launatengd gjöld af meðallaunum.

Við teljum að það verði ekki gengið lengra í því að leggja byrðar tengdar launagreiðslum á fyrirtæki.

Ólafur Stephen- sen, framkvæmdastjóri Félags atvinnu- rekenda

Raunaukningin er því ríflega 160 prósent, eins og áður sagði, en á þessum tíma hafa laun hækkað um tæp 60 prósent á föstu verðlagi, eftir því sem fram kemur í skýrslunni. Má því rekja aukninguna aðallega til aukinna opinberra álaga en þar munar mest um hækkun á mótframlagi launagreiðanda í lífeyris- sjóð launþega.

kristinningi@frettabladid.is

Fyrrverandi sjóðsstjóri hjá GAMMA stofnar sjóðinn Algildi

Jóhann Gísli Jóhannesson, sem starfaði áður sem sjóðsstjóri hjá GAMMA Capital Management, hefur komið á fót fagfjárfestisjóðnum Algildi.

Í samtali við Markaðinn segir Jóhann Gísli að sjóðurinn, en starfsemi hans hófst fyrir fáeinum vikum, geti að hámarki orðið um 1.500 milljónir króna að stærð. Í síðasta mánuði nam hlutfé sjóðsins, sem hefur hingað til komið frá fjárfsterkum einkafjárfestum, nokkur hundruð milljónum króna.

Sjóðurinn mun fjárfesta í bæði skráðum hlutabréfum og skulda- bréfum á Íslandi.

Jóhann Gísli var sjóðsstjóri hluta- bréfa- og fyrirtækjaskulda- bréfa-

1.500 milljónir getur sjóðurinn orðið að hámarki.

Jóhann Gísli Jóhannesson

sjóða hjá GAMMA 2015 til 2018 en þar áður vann hann hjá Íslands- banka og sem sjóðsstjóri innlendra hlutabréfa hjá Íslandssjóðum. – hae

Eaton seldi fyrir 1,1 milljarð í Símanum

Tveir sjóðir á vegum bandaríska eignastýringar- fyrirtækisins Eaton Vance Management seldu samanlagt um 2,6 prósentu hlut, jafnvirði tæplega 1,1 milljarðs króna, í Símanum í liðnum mánuði. Þetta má lesa út úr nýjum lista yfir stærstu hluthafa fjarskiptafélagsins.

Sjóðirnir tveir – Global Macro Absolute Return Advantage og Global Macro Portfolio – hafa þannig selt alls 3,1 prósentu hlut í Símanum á umliðnum tveimur mánuðum og fara nú með 5,9 prósent í félaginu.

Aðrir erlendir fjárfestingarsjóðir í hópi stærstu hluthafa Símans, að bresku eignastýringunni Miton undanskilinni, hafa jafnframt minnkað við sig í fjarskiptafélaginu

síðustu vikur og mánuði samhliða því sem Stoðir, eitt stærsta fjárfestingarfélag landsins, hafa keypt ríflega átta prósentu hlut í félaginu.

Sjóðir á vegum annars vegar bandaríska sjóðastýringarfyri- tækisins Wellington Management og hins vegar breska vogunar- sjóðsins Lansdowne Partners eru til að mynda ekki lengur á lista yfir stærstu hluthafa Símans þar sem

þeir hafa verið síðustu ár.

Erlandu fjárfestingarsjóðirnir í hluthafahópi Símans hófu að minnka við hlut sinn í fjarskipta- félaginu í apríl en eins og Markað- urinn hefur greint frá seldu þeir samanlagt um 2,4 prósentu hlut, sem jafngildir um 980 milljónum króna miðað við núverandi hluta- bréfavorð, í félaginu á fyrstu tveim- ur vikum aprilmánaðar.

Stoðir, sem eru í meirihluta- eigu meðal annars Jóns Sigurðssonar, Einars Arnar Ólafssonar, Magnúsar Ármann, og TM, hófu að fjárfesta í Símanum í apríl og eru nú stærstu einkafjárfestarnir í hluthafahópi félagsins með 8,1 prósentu hlut.

Gengi bréfa Símans hefur hækkað um 18 prósent frá áramótum. – kj

Miklu meira en bara ódýrt

ViAir 12V loftdælur
í miklu úrvali

Álskóflur

frá 1.999

Sonax hreinsivörur
á frábæru verði

Öflugar
háprýstidælur
165Bör
2100W

22.999

6T Búkkar
605mm Par

9.999

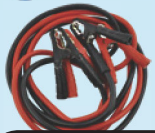
Háprýstidæla
1200W 100Bör

9.999

Háprýstidæla
1400W 105Bör

14.999

frá 1.495
Startkaplar

Loftdæla OMEGA
12V 30L

8.995

4.895
Viðgerðarbretti

Hjólattjakkur
2T m/tösku

3.795

4.995
Hleðslutæki 12V 6A

Verkfæraskápur
á hjólum

34.995

59.995

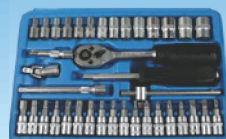
7.995

1/2 Toppasett

14.995

1/2+1/4
Toppasett Kraft-
mann 94stk

3.995

1/4 Toppasett

5.995

Verkfærasett
108 stk

Steðjar í
miklu úrvali

Vice Multi
angle

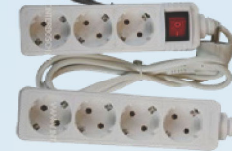
6.985

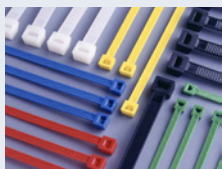
4.985

Skrall-lyklar 8-17

Fjöltengi í miklu úrvali,
1.5M/3M/5M 3/
4/5/6/8 tengla

Frábært úrval af
dragböndum/
ströppum

Lunchbox útvarp
ryk/regn/
frostpólið

24.995

Ruslapokar
10,20,50stk

frá 395

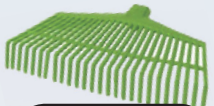
Hjólbörur 100kg

3.995

Laufahrífur

frá 999

frá 395

Ruslatínur

frá 995

Skóflur

Strákústar

685

13.995

Flísa sög 80mm

5.999

19.995

Súluborvél 350W
(m/skrúfstykki)

Scanslib Hverfisteinn

frá 19.995

Rafmagnsvirtaliur
í miklu úrvali

16.995

Metabo
KS216 bútsög

9.999

Silverline LI-ion
18V hleðslubor-
vél 13mm

14.999

Hjólsög GMC
1200W

14.999

SDS Lofthöggvél GMC
SDS vélar frá 9.999,-

Myndlistavörur í miklu úrvali

Verkfæralagerinn

Smáratorgi 1, 201 Kópavogi, sími 588 6090, vl@simnet.is
Mán.-fim. kl. 9-18, fös. kl. 9-18:30, lau. kl. 10-18, sun. kl. 12-17

Heiðar Guðjónsson, forstjóri Sýnar, segir að eftir samrunann sé Sýn eina alhliða fjölmiðlafyrirtækið á þessum markaði. Ákveðið var að kaupa eignir 365 miðla til þess að aðgreina Sýn frá öðrum fjarskiptum.

Fjarskiptarisar veðja á afþreyingu

Fjarskiptafyrirtæki víða um heim hafa byggt afþreyingu ofan á innviði sína til að sporna við minnkandi vægi farsímaþjónustu. Yfirvöld í Bandaríkjunum og Evrópu nalgast markaðinn með ólíkum hætti. Forstjórar skráðu íslensku fjarskiptafyrirtækjanna segja að innlend framleiðsla verði í lykilhlutverki í þessari samkeppni.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Fjarskiptafyrirtæki hafa reglulega þurft að umbylta rekstrinum til þess að bregðast við þeim öru breytingum sem tækniþróun hefur haft í för með sér. Tekjulindir sem áður báru reksturinn uppi hafa orðið úreltar og hefur það knúið fjarskiptafyrirtæki til að byggja þjónustu ofan á þá innviði sem þau búa yfir. Forstjóri Sýnar segir félagið hafa skapað sér sérstöðu með kaupum á starfsemi 365 miðla. Styrkleiki félagsins felist nú í getu þess til að framleiða innlent afþreyingarefni. Forstjóri Símans segir að auk innlendrar framleiðslu verði íþróttaviðburðir í lykilhlutverki í afþreyingarþjónustu fjarskiptafyrirtækja enda sé meiri víska um sýningarétti á beinum útsendingum en öðru sjónvarpsefni.

„Fjarskiptafyrirtæki í Evrópu standa fjárhagslega ekki vel sem er þvert á það sem margir halda. Tekjur hafa dregist saman um 20 prósent á síðustu 10 árum í takt við lækkun farsímagjalda og á sama tímabili hafa þau fjárfest fyrir 500 milljarða evra til að auka þjónustuframboð og tengingarhraða,“ segir Halldór Sigurðsson, meðeigandi og sérfræðingur í fjarskiptamálum hjá alþjóðlega ráðgjafarfirmunni McKinsey & Company, í samtali við Markaðinn.

„Fram undan er nýr fasi í útbreiðslu stafrænnar þjónustu sem er oft kenndur við internet hlutanna (e. internet of things). Þessi þróun mun hafa í för með sér breytingar, bæði í daglegu lífi okkar og rekstri fyrirtækja. Þannig eykst landsframleiðsla og hagvöxtur. Evrópsku fjarskiptafyrirtækin eru hins vegar illa í stakk búin til að takast á við nauðsynlegar fjárfestingar í innviðum, 5G-netum og ljósleiðurum. Arðsemi fjárfestinganna (e. return on investment) svarar ekki arðsemiskröfu fjármagns.“

Samdráttur í tekjum af farsímanotkun hefur nýtt fjarskiptafyrirtæki til að laga reksturinn að breyttum aðstæðum. Halldór segir að fyrirtækin hafi öll gripið til þess ráðs að einfalda reksturinn og draga úr kostnaði.

„Ein leiðin er sú að hagræða, loka verslunum og gera þjónustuna stafræna. Sem dæmi hafði TDC í Danmörku 16 þúsund starfsmenn fyrir 10 árum en í dag eru þeir um 7 þúsund. Hin leiðin felur í sér að fjárfesta í því að auka vöruframboð eins og að byggja upp efnisveitur með áskriftarþjónustu eða bjóða upp á tengdar vörur, svo sem öryggiskerfi fyrir heimilið. Þetta eru mismunandi leiðir og það er óljóst hver sú rétta er,“ segir Halldór. Þá nefnir hann að fjarskiptamarkaðurinn í Evrópu annars

●● Það er verið að leita leiða til að styrkja fjarskiptaiðnaðinn í Evrópu svo að hann leiki stærra hlutverk á heimsmarkaðinum.

Halldór Sigurðsson, meðeigandi og sérfræðingur hjá McKinsey

vegar og Bandaríkjunum hins vegar hafi þróast með ólíkum hætti.

„Evrópusambandið og ríkisstjórnir aðildarlanda hafa haldið aftur af samrunum og ekki náð að samræma rekstrarumhverfi. Ef við skoðum til dæmis fjarskiptarisa á borð við Vodafone og Orange þá er reksturinn í einu landi tiltölulega óháður rekstri í öðru landi. Evrópumarkaðurinn samanstendur af mörgum minni fyrirtækjum en Bandaríkin hafa aftur á móti leyft samþjöppun sem hefur leitt til þess að nú eru fjórir risar á markaðinum og þeir verða þrír ef samruni T-Mobile og Sprint gengur í gegn,“ segir Halldór.

Þessi ólíka þróun endurspeglast í þeirri staðreynd að á tímabilinu 2008 til 2017, þegar tekjur evrópskra fjarskiptafyrirtækja lækkuðu um 20 prósent, hækkuðu tekjur bandarískra fjarskiptafyrirtækja um 50 prósent. Nú er hins vegar útlit fyrir að breytt verði um stefnu í Evrópu.

„Ef við horfum 20 ár aftur í tímann þá voru 4-5 stór tæknifyrirtæki í fjarskiptum í Evrópu sem voru leiðandi í nýsköpun og á meðal verðmætustu fyrirtækja heims, til dæmis T-Mobile, Nokia og Ericsson. Nú er staðan þannig að Facebook, Google og Apple eru að taka langstærstan hluta af arðseminni sem byggist á fjarskiptum. Þessi þrjú fyrirtæki eru öll bandarísk. Þetta hefur valdið viðhorfsbreytingu hjá evrópskum yfirvöldum sem reyna að skapa vöxt og eru nú til dæmis opnari fyrir samrunum og samnýtingu á innviðum. Það er verið að leita leiða til þess að styrkja iðnaðinn í Evrópu svo að hann leiki stærra hlutverk á heimsmarkaðinum,“ segir Halldór.

Samruninn skapaði sérstöðu

Sýn varð til eftir að Fjarskipti, eins og félagið hét þá, keyptu stærstan hluta fjölmiðlastarfsemi 365 miðla á árinu 2017. Hugmyndin sem lá að baki kaupunum var að nýta fjarskiptainnviðina til þess að breikka vöruframboðið, að sögn Heiðars Guðjónssonar, forstjóra Sýnar.

„Við töldum að þarna væri tæki-

fyrirtækjum á markaði. NORDICPHOTOS/GETTY

færi til að aðgreina okkur frá öðrum símafyrirtækjum. Upplýsinga-tækni, fjarskipti og afþreying eru að renna saman og þá er mikilvægt að geta nýtt innviðina sem eru til staðar. Við eigum grunnnet til að dreifa efni og hví ekki að framleiða efnið og selja það? Með því að byggja þjónustu ofan á innviðina náum við að dýpka sambandið við viðskiptavininn með breiðara vöruframboði,“ segir Heiðar.

„Nú höfum sérstöðu að því leyti að við erum eina alhliða fjölmiðla-fyrirtækið á þessum markaði. Það felst ekki samkeppnisforskot í því að kaupa inn efni frá Time Warner eða HBO, fólk getur nálgast það með öðrum leiðum. Okkar styrkleiki hlýtur að felast í framleiðslu á innlendu afþreyingarefni og þar erum við að prófa ýmislegt nýtt. Körfuboltakvöld er dæmi um vel heppnaða vöru sem er í raun frekar skemmtipáttur en íþróttapáttur. Þetta getum við gert sem alhliða fjölmiðlafyrirtæki.“

Samruninn gekk ekki hnökra-laust. Stjórnendur höfðu vanmetið kostnaðinn við samþættingu á starfseminni og samlegðaráhrifin skiluðu sér ekki jafnskjótt og áætlað var. Heiðar er þó í engum vafa um að samruninn hafi verið rétt ákvörðun.

„Það var farsímahlutinn sem gaf eftir í kjölfar samrunans og það má að stórum hluta rekja til þess að við misstum viðskiptavininn yfir til keppinauta þegar áherslan var öll á að klára samrunann. Rekstur miðlanna gengur ágætlega og sýnir

Okkar styrkleiki hlýtur að felast í framleiðslu á innlendu afþreyingarefni og þar erum við að prófa ýmislegt nýtt.

Heiðar Guð-jónsson, forstjóri Sýnar

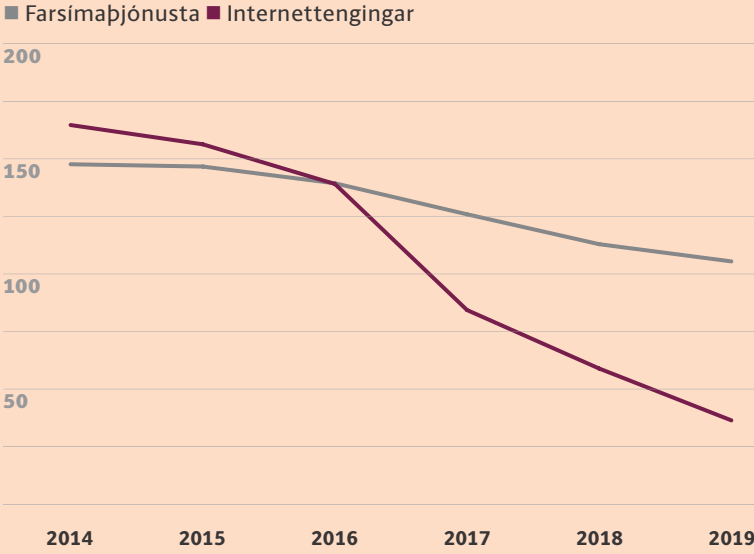
að þetta voru skynsamleg kaup,“ segir Heiðar og nefnir að fjarskipta-markaðurinn hafi tekið miklum breytingum á skömmum tíma. Verð lækki ár eftir ár og gæði þjónustunnar aukist samhliða. Til að mynda hafi verð farsímabjónustu lækkað um 78 prósent á síðustu fjórum árum samkvæmt gögnum Hagstofunnar.

„Gömlu burðarstólparnir í rekstrinum, eins og langlínusímtöl, símtöl til útlanda og sms, eru horfnir. Þetta er allt ókeypis í dag. Það sem gerir fjarskiptamarkaðinn áhugaverðan og spennandi er að fyrirtækin hafa reglulega þurft að umbýlta rekstrinum til að finna nýjar tekjulindir.“

Þá stendur Sýn að uppbyggingu fimm þúsund fermetra gagnavers á Korputorgi í samstarfi við Opin kerfi, Reiknistofu bankanna og Korputorg. Hún felur í sér enn fleiri tækifæri til útvíkkunar á starfsemi Sýnar.

„Við erum að ráðast í þessa uppbyggingu vegna þess að gagna-magnið margfaldast á hverju ári og við viljum geta haldið utan um

/// **Vísitala neysluverðs**
undirvísitölur frá 2008

/// **Það er sennilega langt í að sýningar á stærstu alþjóðlegu íþróttaviðburðunum verði seldar beint til neytenda.**

Orri Hauksson, forstjóri Símans

hýsinguna. Nýja gagnaverið mun hýsa alla greiðslumiðlun landsins þannig að kröfur um öryggi og eftirlit eru miklar. Þar erum við vottað fyrirtæki og erum nú þegar með sólarhringsvöktun á kerfunum okkar sem eru mjög mikilvægir innviðir og ljósleiðaratengingar heim til fólks. Ég sé fyrir mér að hægt sé að byggja á þeim grunni, til dæmis með því að selja öryggiskerfi, enda eru allir innviðir og öll þekkingin sem þarf til staðar.“

Meiri vissa um íþróttirnar

Í uppgjöri Símans fyrir fyrsta ársfjórðung mátti greina þær breytingar sem eru að eiga sér stað á fjarskiptamarkaði en vægi sjónvarpsþjónustu Símans af tekjum hefur farið sívaxandi. Tekjur af sjónvarpsþjónustu jukust um 14,1 prósent miðað við sama fjórðung á síðasta ári en á milli sömu tímabila lækkuðu tekjur af farsímabjónustu um 11,9 prósent. Það má þó að stórum hluta rekja til tapaðra heildsölusamninga við 365 miðla eftir að starfsemin sameinaðist Sýn.

„Það ríkir hörð samkeppni á þessum markaði sem endurspeglast í því að verð farsímabjónustu lækkar ár frá ári. Kostnaðurinn við að bæta einum viðskiptavini við farsíma-kerfið er smávægilegur og verðstríð hefur ríkt á þessum markaði. Tekjur af farsímanotkun hafa verið að fara niður en það sem hefur vegið á móti þessari þróun er afþreyingarhlutinn. Upphaflega voru tæknilegar ástæður fyrir því að sjónvarpsmálin tengdust fjarskiptum, enda auðgar gagnvirknin efnisnotkunina. Í seinni tíð eru fyrirtækin líka einfaldlega að finna nýjar tekjulindir,“ segir Orri Hauksson, forstjóri Símans.

Hann bætir við að Síminn hafi byrjað að dreifa sjónvarpi á síðustu öld, en 2003 hafi verið tekin ákvörðun um að IPTV-væða nær allt landið. Hann telur að innlend framleiðsla og íþróttaviðburðir verði í lykilhlutverki í afþreyingarþjónustu fjarskiptafyrirtækja þar sem meðhöndlun sýningarrétta á hefðbundnu sjónvarpsefni, svo sem amerískum þáttaröðum, muni breytast.

„Við erum að upplifa gullöld sjónvarps, það hefur aldrei verið framleitt jafn mikið efni í heiminum og mörg stór kvikmyndaverver úti í heimi munu á næstu árum reyna að selja beint til neytenda. Þau munu hins vegar þróa söluaðferðir sínar smám saman en ekki með neinum asa, vegna þess að stærstu kúnnarnir eru fjarskipta- og fjölmiðlafyrirtækin sem hafa hingað til keypt sýningarréttina. Verin munu reyna

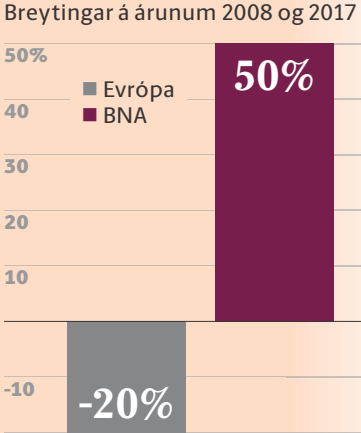
Deilt um aðgang að innviðum

Halldór segir að staða fjarskipta-innviða á Íslandi sé ólík því sem gerist í flestum öðrum löndum. Gagnaveita Reykjavíkur, sem er í eigu Orkuveitu Reykjavíkur, hefur lagt ljósleiðara á höfuðborgarsvæðinu og selur aðgang að ljósleiðaranetinu til þjónustufyrirtækja eins og Sýna, Nova, Hringiðan og Hringdu. Síminn og Gagnaveitan hafa hins vegar ekki náð saman um aðgang að netinu og því hefur Síminn ákveðið að leggja eigin ljósleiðara víða á höfuðborgarsvæðinu í gegnum dótturfélagið Mílu.

„Það er ekki hagkvæmt að leggja tvo ljósleiðara að hverju heimili, eins og gildir um vatnslagnir og rafmagnsleiðslur. Ein lausn til að skapa samkeppni á markaðinum væri að fá fyrirtæki til að keppa um búnaðinn sem er settur á endann á ljósleiðaranum. Það er lykilatriði fyrir iðnaðinn að stuðla að hagkvæmri nýtingu innviða en þetta aftur á móti pólitískt mál, enda hefur Orkuveitan varið miklum fjármunum í að leggja netið og vill fá arð af fjárfestingunni,“ segir Halldór.

„Evrópa horfir fram á að það muni kosta 140 milljarða evra að ljósleiðaravæða 70 prósent heimila. Hins vegar er búið að leggja

/// **Árlegar tekjur fjarskiptafyrirtækja**

Heimild: European Commission Digital Economy and Society Index Report 2018

nánast 100 prósent af ljósleiðara á höfuðborgarsvæðinu en lítið úti á landi. Það væri því betra að stýra fjárfestingum út á land.“

Síminn hefur lagt fram tillögur um að útvíkka lagafrumvarp um innleiðingu Evróputilskipunar um uppbyggingu háhraða fjarskiptaneta – þannig að opinberum fyrirtækjum verði skylt að veita fjarskiptafélögum aðgang að svokölluðum svörtum ljósleiðara.

Tillaga Símans hefur sætt gagnrýni af hálfu eftirlitsstofnana og keppinauta félagsins og sem dæmi skrifaði Heiðar Guð-jónsson, forstjóri Sýnar, í grein í Fréttablaðið um miðjan maí. Þar skrifaði Heiðar að með tillögunni væri verið að framlengja lóðrétt samþætta markaðsráðandi stöðu Símasamstæðunnar inn í ljósleiðaranet Gagnaveitu Reykjavíkur, þvert gegn inntaki tilskipunarinnar.

„Ætla þingmenn í umhverfis- og samgöngunefnd að ganga erinda eins fyrirtækis, þvert á inntak tilskipunar ESB, baka ríkinu hugsanlega skaðabótaskyldu, fara á móti Póst- og fjarskiptastofnun og Samkeppniseftirlitinu og varanlega skaða neytendur á fjarskiptamarkaði?“ skrifaði hann.

í þessa stóru og ég held að það sé nokkuð í að það breytist.“

Gengið furðulágt

Á síðustu tólf mánuðum hefur gengi Sýnar lækkað úr 66,9 krónum á hlut í 35,8 krónur. Það náði lággpunkti byrjun apríl í 30,1 en hefur síðan mjakast upp á við. Fyrir sameiningu Fjarskipta og 365 miðla var verðmatsgengi Capacent á Fjarskiptum 47 til 49 og var við markaðsgengi. Eftir kaup Fjarskipta á 365 miðlum hækkaði það í um 75 í ljósi væntinga um samlegð og vaxtartækifæri sameinaðs félags. Það lækkaði þegar ljóst var að áætlanir Sýnar stæðust ekki og er nú 51,4, eða um 44 prósentum yfir markaðsgengi.

„Félagið á eftir að slípa verkferlana og ná fram fullum samlegðaráhrifum. Það er hins vegar furðulegt hversu lágt gengið er í dag og virðist sem sameiningin hafi haft neikvæð áhrif á félagið. Jafnvel þó að 365 miðlar leggi ekkert til rekstrar Sýnar þarf mikla svartsýni til að fá verðmatsgengi sem er lægra en 40,“ segir Snorri Jakobsson, greinandi hjá Capacent.

Gengi Símans stendur í 4,4 krónum og er komið á svipaðan stað og það var fyrir 12 mánuðum eftir að hafa sigið niður í 3,5. „Það er erfitt að bera þessi fyrirtæki saman vegna þess að þetta eru í raun ólík fyrirtæki en það ríkir augljóslega hörð samkeppni í farsímabjónustu. Tekjuvöxturinn kemur úr afþreyingu og mér sýnist framlegðin þar vera meiri,“ segir Snorri. Verðmat Capacent fyrir Símann hljóðar upp á 5 krónur á hlut sem er um 13,7 prósentum yfir markaðsgengi.

Ætlar að dusta rykið af golfkylfunum

Svipmynd

Ingunn Agnes Kro

Nám: Stúdentspróf frá Verzlunarskóla Íslands, BA og MA í lögfræði frá Háskóla Íslands, héraðsdóms-lögmannsréttindi og verðbréfa-miðlaraþróf.

Störf: Fráfarandi framkvæmdastjóri skrifstofu- og samskiptasviðs Skeljungs og framkvæmdastjóri Íslenska vetnisfélagsins ehf. Áður yfirlögfræðingur og ritari stjórnar, ásamt því að vera regluvörður frá skráningu Skeljungs í Kauphöll. Þar áður lögfræðingur hjá Landslögum – lögfræðistofu og aðjúkt við lagadeild Háskóla Íslands. Sit í stjórn Iceland Seafood International hf., Íslenskra fjárfesta hf. og Félags lögfræðinga í fyrir-tækjum.

Fjölskylduhagir: Gift Hjalta Þór Pálmasyni, framkvæmdastjóra framkvæmda hjá Mannverki ehf. Á þrjár dætur, Ylfu, 9 ára, Hrefnu, 7 ára, og Brynju, 4 ára.

Ingunn Agnes Kro er fráfarandi framkvæmdastjóri skrifstofu- og samskiptasviðs hjá Skeljungi. Ingunn hefur starfað hjá Skeljungi frá árinu 2009, fyrst sem yfirlögfræðingur og síðar einnig sem ritari stjórnar og regluvörður. Síðastliðin tvö ár hefur Ingunn gegnt starfi framkvæmdastjóra skrifstofu- og samskiptasviðs Skeljungs, þar sem hún hefur borið ábyrgð á samskiptum við helstu haghafa fyrirtækisins; markaðsmálum, samfélagsábyrgðarmálum, mannauðsmálum og lögfræðimálum, auk þess að hafa verið framkvæmdastjóri Íslenska vetnisfélagsins ehf.

Hver eru þín helstu áhugamál?
Það kann að hljóma sorglegt en í langan tíma var vinnan mitt helsta áhugamál. Ég hef verið svo heppin að fá að vinna í gríðarlega áhugaverðum málum, krefjandi en skemmtilegum, með frábæru fólki og það sem mér finnst skemmtilegt að gera er að brjóta heilann og finna út úr hlutunum.Eftir að dæturnar fæddust áttaði ég mig hins vegar á því að vinnan var ekki sérlega fjölskylduvænt áhugamál. Þess vegna til dæmis fór ég að læra á skiði. Ég er reyndar betri að skiða aftur á bak, því að mitt hlutverk hefur verið að sinna yngsta barninu hverju sinni í barnabrekkuunni. Nú er þannig fyrir mér komið að allar dæturnar eru orðnar betri en ég á skiðum. Ég hlakka því til að fara að skiða áfram næsta vetur.

Ingunn situr í stjórnun Iceland Seafood International, Íslenskra fjárfesta og Félags lögfræðinga í fyrirtækjum. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Fyrst ætla ég að dusta rykið af golfkylfunum mínum og hringja í þær sem hafa lofað mér golfhring í gegnum tíðina. Svo býst ég við því að mér verði farið að leiðast í haust og að ég fari að leita að nýju og spennandi starfsumhverfi.

Svo í vetur fór ég að skauta. Það er afar kómísk sjón en mjög skemmtilegt. Mér hefur alltaf þótt leiðinlegt í göngutúrum en ég sé fyrir mér að taka nokkra skautahringi í staðinn. Svo hefur mér alltaf þótt gaman að ferðast.

Hvaða bók ertu að lesa eða last síðast?

Ég var í æsku algjör bókaormur og var snemma farin að lesa fyrir hina krakkana á leikskólanum. Eins og gefur að skilja hefur síðasti áratugurinn helst farið í það að lesa barnabækur. Ég gæti reynt að hljóma gáfulega en staðreyndin er sú að því meira sem er að gera í vinnunni, því betur kann ég að meta heimskulega hluti í frítím-anum. Síðasta bókin sem ég las var því The girl with the lower back tattoo, sem er sjálfsævisaga Amy Shumer.

Hverjar eru helstu áskoranirnar í rekstrarumhverfi olíufélaga?

Það dylst væntanlega engum að orkuskiptin verða mikil breyting fyrir þau fyrirtæki sem hafa hingað til byggt afkomu sína á sölu jarðefnaeldsneytis. En í orkuskiptun-um felast líka tækifæri. Skeljungur

/ Orkan byggði í fyrra tvær vetnisstöðvar. Vetni er hreinn, innlendur og mjög orkuríkur orkugjafi. Vetni er sérstaklega heppilegt fyrir stærri bifreiðar og lengri akstur og svo þá sem ekki geta hlaðið heima hjá sér. Í ár opnuðum við svo fjölorku-stöð að Miklubraut. Þar er hægt að kaupa vetni, metan og rafmagn, auk jarðefnaeldsneytis. Fólk þarf eftir sem áður að komast á milli staða.

Hvað veldur því að þú lætur af störfum á þessum tímapunkti?

Þegar ég hóf störf hjá fyrirtækinu fyrir nær tíu árum síðan hafði ég í hreinskilni sagt ekki séð fyrir mér að ég myndi staldra svona lengi við. En svo leiddu skemmtileg verkefni og samstarfsfólk til þess að tíminn leið hratt. Þeim áhersluatriðum sem mér voru falin með nýju samskiptasviði hefur nú verið komið á réttan kjöl; betri samskiptum við

starfsmenn, viðskiptavinum, hluthafa og fjölmiðla.

Uppbyggingu vetnisstöðvanna er lokið og samstarfinu við Votlendissjóðinn um kolefnisjöfnun Skeljungs / Orkunnar og möguleik-anum á kolefnisjöfnun á einfaldan hátt fyrir viðskiptavinum hefur verið ýtt úr vör. Það var áskorun að skapa nýjan farveg endurnýjanlegra orkugjafa og samfélagsábyrgðar sem snerist um kolefnisjöfnun í fyrirtæki sem hefur selt jarðefnaeldsneyti í 90 ár. Þau verkefni eru nú í höfn og þá er tímabært að róa á ný mið.

Hvað tekur við?

Fyrst ætla ég að dusta rykið af golfkylfunum mínum og hringja í þær sem hafa lofað mér golfhring í gegnum tíðina. Svo býst ég við því að mér verði farið að leiðast í haust og að ég fari þá að leita að nýju og spennandi starfsumhverfi.

Gervigreind í vændum

Brynjólfur Borgar Jónsson stofnandi Data Lab Island

Hugtakið gervigreind virðist á allra vörum þessa dagana. Frumkvöðlar skreyta viðskiptahugmyndir sínar með fyrirheitum um að gervigreind verði nýtt. Fyrirtæki fjárfesta í tæknilegum innviðum og fólki með þekkingu á gervigreind og háskólar mæta aukinni eftir-

spurn með nýjum námsleiðum á þessu sviði. Fjölmiðlar flytja okkur svo fréttir af tækninýjungum þar sem gervigreind kemur við sögu og fræðingar og spekulantar skrifa hverja greinina af annarri þar sem þeir sjá fyrir sér nálæga framtíð þar sem þessi tækni er alltumlykjandi og velta afleiðingunum fyrir sér.

Þrátt fyrir að tæknin sé enn í þróun er heimurinn smám saman að átta sig á því að gervigreind er að öllum líkindum tímamótatækni (e. general purpose technology) eins og til dæmis gufuafli, rafmagn og tölvur. Áhrif slíkra tækninýjunga eru mikil, útbreidd og ná yfir langan tíma, á efnahag og samfélagið í heild sinni. Og þegar slík tækni á í hlut er annaðhvort að tileinka sér hana eða daga uppi sem hluti af fortíðinni.

Til að gera langa sögu stutta má

Áhrif slíkra tækninýjunga eru mikil, útbreidd og ná yfir langan tíma, á efnahag og samfélagið í heild sinni.

segja að þau fyrirtæki sem ná að beisla þessa nýju tækni og beita henni í starfsemi sinni nái árangri því þar verður ný tegund af þekkingu – vélræn þekking – sköpuð og hagnýtt í starfsemiinni á hraða tölvunnar. Þessi fyrirtæki eru þegar komin fram á sjónarsviðið og hafa

sýnt yfirburðasamkeppnishæfni á þeim mörkuðum þar sem þau hafa látið til sín taka. Líklega mun vélræn þekking knýja áfram fyrirtæki í fremstu röð næstu ár og áratugi. Þessi nýja tækni mun því gegna stóru hlutverki í rekstri fyrirtækja og ýmist leysa okkur menn af hólmi á ákveðnum sviðum eða bæta við nýrri getu eins og vélar hafa í gegnum tíðina gert.

Og nú er röðin komin að íslenskum fyrirtækjum og stofnunum að átta sig á þessari tækni og beita henni í starfsemiinni. Sum eru þegar byrjuð í þeim tilgangi að bæta vörur og þjónustu, auka framleiðni og samkeppnishæfni. Upplýst og almenn samfélagsumræða um hagnýtingu gervigreindar er hins vegar rétt að byrja. Á leiðarljósið ávallt að vera verðmætasköpun og

samkeppnishæfni eða eiga önnur sjónarmið, til dæmis áhrif á samfélag og umhverfi, einnig að vera í forgrunni? Tæknin mun ryðja sér til rúms hvort sem umræðan fer fram eða ekki en líklega værum við öll betur sett ef umræðan færi fram.

Fyrirtæki sem vilja hefja þessa vegferð ættu að byrja á því að taka upplýst samtal innan veggja fyrirtækisins um gervigreind og hvernig hana megi hagnýta til að styðja við stefnuna, auka framleiðni og stuðla að jákvæðum áhrifum á samfélagið. Í framhaldinu vakna spurningar um tæknilega innviði, gögn, þekkingu, ferla, skipulag og síðast en ekki sist hvað er löglegt og siðlegt að gera. Þetta verður ekki bylting heldur langtíma verkefni sem íslensk fyrirtæki og samfélag munu takast á við á næstu árum.

Lífeyrissjóður verslunarmanna með 51 milljarðs hlut í Marel

Eignarhlutur Lífeyrissjóðs verslunarmanna í Marel, bæði beinn og óbeinn í gegnum Eyri Invest, er metinn á samanlagt riflega 51 milljarð króna miðað við núverandi gengi hlutabréfa í félaginu.

Virði eignarhlutarins hefur rokið upp á undanförunum mánuðum, enda hefur hlutabréfaverð í Marel hækkað um 57 prósent frá áramótum, en hluturinn var metinn á alls 30,6 milljarða króna í bókum lífeyrissjóðsins í lok síðasta árs.

Á þeim tíma nam eignarhlutur sjóðsins riflega fjórum prósentum af heildareignum hans en ljóst er að hlutfallið hefur hækkað umtalsvert síðan þá. Ekki liggur fyrir hverjar heildareignir lífeyrissjóðsins eru nú en miðað við eignastöðu hans í lok síðasta árs – um 714 milljarðar króna – gæti hluturinn í Marel numið um sjö prósentum af heildareignumum.

Þá var samanlagður eignarhlutur sjóðsins í félaginu tæplega 29 prósent af innlendri hlutabréfaeign hans í lok síðasta árs.

29%
var hlutfall eignarhlutar Lífeyrissjóðs verslunarmanna í Marel af innlendri hlutabréfaeign sjóðsins í lok síðasta árs.

Lífeyrissjóður verslunarmanna er næststærsti hluthafinn í Marel með tæplega tíu prósentu hlut en hluturinn var metinn á 25,1 milljarð króna í bókum lífeyrissjóðsins í lok ársins.

Sjóðurinn heldur jafnframt á 11,2 prósentu hlut í Eyri Invest, stærsta einstaka hluthafa Marel, og var virði þess hlutar tæplega 5,5 milljarðar króna í bókum hans í árslok 2018.

Samanlagður eignarhlutur lífeyrissjóðsins í Marel, beint og óbeint, var þannig metinn á 30,6 milljarða

Hlutabréf í Marel hafa hækkað um 55 prósent frá áramótum. FRÉTTABLAÐIÐ/EPA

króna í lok síðasta árs. Til samanburðar voru heildareignir sjóðsins á sama tíma 714 milljarðar króna og innlend hlutabréfaeign hans alls 107 milljarðar króna.

Eignarhlutur Lífeyrissjóðs verslunarmanna í Marel er langsamlega stærsta innlenda hlutabréfaeign sjóðsins en í lok síðasta árs var 13,2 prósentu hlutur hans í HB Granda, 8,1 milljarður króna að virði, næststærsta innlenda hlutabréfaeign hans og 14,5 prósentu hlutur í Reitum, upp á 7,5 milljarða króna, sú þriðja stærsta.

Á meðan innlendir verðbréfasjóðir og margir lífeyrissjóðir hafa minnkað við sig í Marel á undanförunum mánuðum, samhlíða auknum umsvifum erlendra fjárfesta í hluthafahópi félagsins, hefur eignarhlutur Lífeyrissjóðs verslunarmanna haldist nær óbreyttur frá áramótum.

Marel er langsamlega stærsta félagið í Kauphöllinni og nemur markaðsvirði þess um 394 milljarðum króna. – kij

Kvika banki á um sjö prósentu hlut í Incrementum. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Með eitt prósent í Kviku

Fjárfestingarfélagið Incrementum, sem var stofnað fyrr á árinu af þeim Ívari Guðjónssyni, Baldvin Valtýssyni og Smára Rúnari Þorvaldssyni, er komið í hóp stærstu hluthafa Kviku banka með tæplega 1,1 prósentu hlut. Miðað við núverandi gengi hlutabréfa í fjárfestingarbankanum er hluturinn metinn á um 230 milljónir króna.

Samkvæmt nýjum lista yfir stærstu hluthafa Kviku, dagsettum 30. maí, er fjárfestingarfélagið, sem er með vel á annan milljarð króna í hlutafé, tuttugasti stærsti hluthafi bankans með 1,08 prósentu hlut.

Hlutabréf í bankanum, sem var skráður á aðalmarkað Kauphall-

arinnar í lok marsmánaðar, hafa hækkað um 35 prósent í verði það sem af er árinu.

Eins og greint var frá í Markaðinum í síðasta mánuði hóf Incrementum starfsemi í vor en félagið mun fjárfesta í skráðum félögum í Kauphöllinni. Hluthafahópurinn samanstendur af fjársterkum einkafjárfestum og Kviku banka en eignarhlutur bankans í félaginu nemur í kringum sjö prósent.

Stofnendurnir þrír eru meðal annars eigendur að ráðgjafarfyrirtækinu Akrar Consult en þeir störfuðu allir saman hjá Landsbankanum á árunum fyrir fall fjármálakerfisins. – kij

TIL LEIGU

VERSLUNARHÚSNÆÐI
BANKASTRÆTI

Til leigu glæsilegt verslunarhúsnæði á besta stað við Bankastræti í miðborg Reykjavíkur

Húsnæðið sem er 811 fm. skiptist upp í opið verslunarrými með mikilli lofthæð og stórum sýningargluggum á jarðhæð. Á neðri hæð er viðbótar verslunarrými með góðu aðgengi ásamt lager og starfsmannaaðstöðu.

Nánari upplýsingar eru veittar í síma 692 0900 eða netfanginu fifasteignir@fifasteignir.is

FÍ FASTEIGNAFÉLAG // Borgartún 25 // 105 Reykjavík // www.fifasteignir.is

Sterkt og gott samband

Ekkert mál hjá Vodafone

Það skiptir okkur máli að vera í góðu sambandi 24 tíma sólarhringsins. Ég þarf bara að biðja um það sem þarf og Vodafone sér um restina.

Nánar á vodafone.is/fyrirtaeki

Framtíðin er spennandi.
Ertu til?

Skotsilfur

Fórnarlömbin

Með brotthvarfi **Pórólfs Árnasonar** úr forstjórastól Samgöngu- stofu hafa tveir forstjórar sem voru í eldlinunni á meðan WOW air ríðaði til falls horfið á braut. Birni Óla Haukssyni, forstjóra Isavia, sem sætti harðri gagnrýni fyrir að hafa leyft flugfélaginu að safna upp milljarða skuldum á Keflavík-urflugvelli, var sagt upp störfum í apríl, skömmu eftir fall WOW air, og þá var Pórólfur ekki metinn hæfasti umsækjandinn um stöðu forstjóra Samgöngustofu en samgönguráðu- neytið ákvað fyrr á árinu að auglýsa starfið laust til umsóknar. Pórólfur sætti ekki síður gagnrýni fyrir að hafa brugðist of seint við bágrí fjárhagsstöðu WOW air.

Ráðin miðlari hjá Arion

Aníta Rut Hilmarisdóttir, sem hefur starfað í eigna- stýringu fagfjárfesta hjá Arion banka síðustu þrjú ár, hefur verið ráðin sem miðlari hjá markaðsviðskiptum bankans. Mun hún hefja þar störf í næsta mánuði. Aníta er með BS-gráðu í viðskiptafræði frá Háskólanum í Reykjavík og hefur auk þess lokið prófi í verðbréfa- viðskiptum. Hún hefur starfað hjá Arion banka frá árinu 2014.

Nýr formaður stjórnar Nova

Hugh Short, for- stjóri banda- riska fjárfest- ingarfélagsins Pt Capital, sem fer með helmings- hlut í Nova, hefur tekið við stjórnarformennsku í fjarskiptafélaginu í stað Sigþórs Sigmarssonar, framkvæmdastjóra Novator í Lúxemborg. Short tók fyrst sæti í stjórninni snemma árs 2017, eftir að Pt Capital keypti sig inn í Nova. Auk Shorts og Sigþórs sitja þær Sophie Minich, forstjóri CIRI í Alaska, og Birna Hlín Káradóttir, yfirlögfræðingur Fossa markaða, í stjórn Nova.

Stjórnmalamenn stokki spilin

SKOÐUN

Helgi Vífill Júlíusson

Mikilvægt er fyrir stjórn- malamenn að nýta upp- haf samdráttarskeiðs í efnahagslífinu til að stokka spilin. Það þarf að kortleggja hvað sé nauð- synlegt í rekstri hins opinbera, hvað megi betur fara, hvað megi missa sín og hvernig léttja megi undir með landsmönnum sem standa straum af útgjöldunum með einum

Mesti sölusamdráttur frá upphafi mælinga

Smásala dróst saman um 2,7 prósent í Bretlandi í síðasta mánuði og hefur ekki dregist eins mikið saman á einum mánuði frá því að BRC, hags- munasamtök verslunarrekenda, hófu að taka saman sölutölur árið 1995. Samtökin benda á að eftir mikinn söluvöxt í maí í fyrra hafi pólitísk og efnahagsleg óvissa, meðal annars vegna fyrirhugaðrar útgöngu Bretlands úr Evrópusambandinu, einkennt síðasta mánuð. NORDICPHOTOS/GETTY

Nýr veruleiki

Agnar Tómas Möller forstöðumaður skuldabréfa hjá Júpiter

Síðla hausts 2018 er óhætt að segja að fjármálamarkaðir á Íslandi hafi verið skelkaðir. Áhyggjur af lækkun ferðamanna og slæmri stöðu flugfélags- ins WOW ofan í það sem virtist vonlaus staða á vinnumarkaði, leiddi til snarps falls krónunnar samhliða miklum verðlækkunum á mörkuðum. Skilaboðin sem skulda- bréfamarkaðurinn gaf voru þau að verðbólga næstu ára og áratugar myndi vera um 4,5% að meðaltali og að stýrivextir Seðlabankans myndu hækka frekar hratt, eða um 2,5 prósentur næstu misserin.

Áhyggjurnar komu ekki sem þruma úr heiðskíru lofti því á endanum féll WOW og ferðamönnum fækkaði umtalsvert í kjölfarið. Hins vegar gleymdist að taka inn í myndina á þessum svörtu haust- mánuðum að fjármagn myndi óhjákvæmilega leita í háa innlenda

vexti þegar saman fer jákvæður viðskiptajöfnuður, lágar skuldir og mikill sparnaður. Við það styður hið óskuldsetta gjaldeyrisfjall sem staðsett er í Seðlabanka Íslands. Á sama tíma og gjaldeyrisvaraforðinn hélt aftur af gengisstyrkingunni árin 2016-17, hefur hann nú, ásamt minnkandi innflutningi í kólnandi hagkerfi, komið í veg fyrir frekari veikingu krónunnar á meðan áföll hafa dunið yfir útflutningsgrein- arnar. Fátt bendir til annars en að nokkuð stöðugt gengi krónunnar sé fram undan.

Nú, um sex mánuðum seinna, hefur átt sér stað ótrúlegur við- snúningur. Í stað snarpt hækkandi vaxta hafa þeir lækkað um hálft prósentustig og verðbólguvænting- ar á skuldabréfamarkaði hriðfallið. Raunvextir og einkum nafnvextir skuldabréfa, hafa lækkað skarpt, bæði til lengri og skemmri tíma. Frá vaxtalækkun Seðlabankans í maí hafa verðbólguvæntingar á skulda- bréfamarkaði til 2 ára lækkað um hálft prósent – stýrivextir þyrftu því nú að lækka um slíkt hið sama, einungis til að koma í veg fyrir aukningu á vaxtaaðhaldi bankans. Ólíklegt verður að teljast að það sé vilji Seðlabankans miðað við þann efnahagsslaka sem nú blasir við.

Svipuð þróun hefur átt sér stað erlendis á þessu ári og hafa lang- tíma raun- og nafnvextir í flestum þróuðum ríkjum lækkað verulega. Margt bendir til að niðursveiflan í ferðapjónustunni verði dýpri og lengri en Seðlabankinn spáði í ný-ustu hagspá sinni og því spár um framleiðsluslaka og atvinnuleysi of bjartsýnar. Verði verðbólga hófleg næstu misseri, eins og flest bendir til, má reikna með að vextir Seðla- bankans geti lækkað umtalsvert. Nýtt og áður óþekkt vaxtastig gæti verið í uppsiglingu.

Hver verða áhrifin?

Lægra vaxtastig hefur áhrif á heimili, fyrirtæki, lífeyriskerfið, ríkissjóð og sveitarfélög. Skuldir flestra fyrirtækja eru tengdar við stýrivexti Seðlabankans (gegnum millibankavexti) eða við langtíma- raunvexti á skuldabréfamarkaði. Lækkun vaxta á skuldabréfamark- aði hefur þó enn ekki skilað sér að ráði í föstum vöxtum íbúðalána en breytilegir húsnæðislánavextir hafa lækkað. Fjármagnseigendur sem eru vanir því að geta áhættu- laust sótt raunvexti á bilinu 2% til 4% í innlánum, geta ekki vænst jákvæðra raunvaxta næstu árin og verða því að sækja í áhættusamari

fjárfestingar í leit að raunávöxtun.

Í ljósi mikillar lækkunar lang- tímaraunvaxta á Íslandi (nú um 1,0%) sem og erlendis (langtíma- raunvextir stærstu mynsvæða eru á bilinu -2% til +0,3%) gæti íslenska lífeyrissjóðskerfið átt erfitt með að skila sjóðsfélögum þeim réttindum sem stefnt er að í dag. Einnig gæti mikill munur á bókfærðu verði og markaðsverði skuldabréfa í sam- tryggingardeildum hugsanlega ýtt undir réttindaávinnslu yngri sjóðs- félaga á kostnað þeirra eldri.

Áhrif á íslenska ríkið og einkum sveitarfélögin gætu orðið mikil því vaxtakjör þeirra hafa lækkað hlut- fallslega mest og þau hafa greiðast- an aðgang að langtímafjármagni. Vaxtakostnaður opinberra aðila er í dag um þriðjungur af því sem hann var fyrir hálfum áratug.

Ljóst er að núverandi niðursveifla verður ólík þeim fyrri sem oftast hafa endað með gengisfalli, verð- bólguskoti og vaxtahækkunum. Nú ríkir gengisstöðugleiki, verð- bólguhorfur eru góðar og að öðru óbreyttu umtalsvert svigrúm til vaxtalækkana. Lágir vextir auka ráðstöfunartekjur heimila, styðja við fjárfestingar fyrirtækja og hins opinbera og ættu því að geta mildað höggið sem fram undan er.

Oseyrarbraut

Norðlingabraut

Krókháls/Hestháls

Fiskislóð

Hvar á fyrirtækið þitt að vera?

HEILD fasteignafélag hefur yfir að ráða fjölda af vel staðsettum atvinnulóðum á höfuðborgarsvæðinu. Hafðu samband ef þig vantar framtíðarstað fyrir fyrirtækið þitt.

Stjórnar-
maðurinn

Fljúgandi
samkeppni

Skúli Mogensen, forstjóri hins fallna WOW air, hélt fyrirlestur á dögunum um þann lærdóm sem hann hefur dregið af risi og falli flugfélagsins. Fyrir það fyrsta þá ber að fagna því að Skúli komi fram opinberlega en fari ekki huldu höfði líkt og því miður hefur verið raunin um marga sem mistekist hefur í viðskiptum á Íslandi. Raunar er kannski full djúpt í árinni tekið að segja Skúla hafa mistekist. Hann og samstarfsfólk hans náði í raun ótrúlegum árangri. Á örfáum árum tókst þeim að byggja upp sterkt vörumerki og flugfélag sem vakti athygli langt út fyrir landsteinana. Þegar best lét snemma árs 2018 var WOW air með stærri markaðshlutdeild en Icelandair. Ótrúlegt fyrir ekki eldra fyrirtæki.

Margt athyglisvert kom annars fram í máli Skúla, og meðal annars hið augljósa að hann teldi reynslu sína af WOW ígildi nokkurra doktorsgráða. Synd væri ef sú þekking Skúla og félaga færi í vaskinn. Mögulega voru ummæli Skúla um Icelandair þó það mest krassandi, en hann sagði að ef lykilmenn WOW létu reynslu sína fara til spillis gæti niðurstaðan orðið tuttugu ára einokun á íslenskum flugmarkaði.

Auðvitað væri slík niðurstaða sú allra versta fyrir íslenska neytendur, sem nú þegar finna fyrir falli WOW á pyngjunni. Mikið er til í orðum Skúla um að Icelandair glími við fortíðarvanda vegna 70 ára einokunarstöðu. Kostnaðarstrúktúrinn er einfaldlega of hár og nánast ómögulegt að vinda ofan af því. Það skilar sér auðvitað í fargjöldin. Farþegar greiða fyrir ofeldið í starfsemi Icelandair. Hins vegar er svo önnur spurning hvort WOW hafi farið of langt í hina áttina. Voru fargjöldin hreinlega of lág og vonlaust að standa undir þeim?

Hvað sem þeim bollaleggingum líður þá er ljóst að það er fagnaðarefni að Skúli hljóti áheyrn. Bæði hann og við öll getum lært af risi og falli WOW. Eitt er að minnsta kosti víst að neytendur græða á samkeppni. Í flugi sem á öðrum vígstöðvum. Vonandi er þess ekki langt að biða að slík samkeppni vakni að nýju. Hvort sem það verður á vegum Skúla eða annarra.

ÁSTRÍÐA

Guðjón Ó

VISTVÆNA PRENTSMÍÐJAN

Sími 511 1234 • www.gudjono.is

Lögðu ÍSAM til 800 milljónir

Hluthafar lögðu ÍSAM til 800 milljónir króna í fyrra samhliða 662 milljóna króna tapi fyrir tekjuskatt. Tapið jókst um 310 milljónir króna á milli ára. Annars vegar var um að ræða 500 milljóna króna hlutafjáraukningu og hins vegar 300 milljóna króna víkjandi lán frá systurfélagi. Slík lán eru ígildi eiginfjár. ÍSAM, sem á meðal annars Mylluna og er með umboð á borð við Ariel, Gillette, Duracell og Pampers, er í eigu Guðbjargar M. Matthíasdóttur og fjölskyldu. Hermann

Hermann Stefánsson, framkvæmdastjóri ÍSAM.

Stefánsson var ráðinn forstjóri ÍSAM í október. Fjölskyldan keypti ÍSAM árið 2014 í gegnum eignarhaldsfélagið Kristin. Þau eru aðaleigendur Ísfélags Vestmannaeyja, eiga meirihluta í Odda og hlut í útgáfufélagi Morgunblaðsins. Tekjur ÍSAM jukust um 5 prósent á milli ára og námu 12,6 milljörðum króna árið 2018. Eigið fé félagsins var 1,9 milljarðar króna og var eiginfjárhlutfallið 23 prósent samanborið við 22 prósent árið áður. – hvj

03.06.2019

Vandinn er að kostnaður Icelandair er alltof hár sem má rekja til þess að flugfélagið hefur verið í einokunarstöðu í 70 ár.

Skúli Mogensen, fyrrverandi eigandi og forstjóri WOW air

Verðmæti

Hámarkaðu árangurinn þinn og verðmæti með því að nýta þér fjölbreytta þekkingu og víðtæka reynslu PwC á öllum sviðum rekstrar

Hafðu samband því þinn árangur er mikils virði.

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðiþjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvalsvellur | Vestmannaeyjar

